

Jan Renkema

Taalbraaksel in de Trêves-zaal

Zou het nog goed komen met onze ministers op hun wekelijkse vergaderingen? Te oordelen naar de teksten die ze daar moeten behandelen, lijkt mij de voortgang van diverse besprekingen een hoog no-go-gehalte te hebben.

Ik kreeg een tekst onder ogen die ze daar hebben moeten bespreken. De tekst gaat over een Shared Service Center HRM voor P&S. Dit lijkt moeilijk, maar ik kan het gewoon aan mijn familie uitleggen. Kijk, iedereen weet dat het niet handig is dat ieder gezinslid na het eten zelf zijn bord en bestek afwast. Daarom heeft mijn moeder ooit bedacht dat een paar van ons dat samen moesten doen. Zij noemde dat met een knipoog de 'afdeling Afwas'. "Veel handiger en gezelliger", zei ze. Nou zoiets is eigenlijk een Shared Service Center SSG voor E&D: Schoon Servies Goed voor Eten en Drinken.

Dit idee uit de hoeksteen van onze samenleving is nu ook doorgedrongen op hoog departementaal niveau. Daar is men, ver boven schaal 15, tot de ontdekking gekomen dat het niet handig is dat alle ministeries elk hun afdeling Personeelszaken heb-

lijke vormen aangenomen. Er ligt namelijk een plan! En wat nog erger is: bij dit plan lag tevens een voorstel tot een go-besluit in de Trêves-zaal.

Volgens mij kun je aan de naam al zien dat het niks zal worden. H en R en M! Ja, dat is koeter-Engels voor human resources management. Vroeger heette zoiets gewoon Personeelszaken. Vroeger lachten wij als onze huishoudelijke hulp 'interieurverzorgster' genoemd wilde worden, want wij wisten dat zo'n mooiere naam alleen bedoeld was om een mooier salaris te krijgen voor de afwas die wij niet wilden doen. En iedereen weet toch dat je een NS-schoonmaker moet aanspreken met deraillieur omdat je anders nooit meer iemand zo gek krijgt om jouw rotzooi tussen de rails vandaan te halen. Maar de human resources manager wordt boos als je tegen hem zegt dat hij toch net als vroeger moet zorgen voor personeel en salaris. Gelukkig zijn die hoge ambtenaren niet helemaal gek, want die HRM is bedoeld voor P&S, voor personeelsregistratie en salarisadministratie.

Wat staat er nu zoal in de nota over het SSC? Ja, natuurlijk dat de afzonderlijke afdelingen geshared gaan worden, en dat daarvoor transitietrajecten zijn voorzien, en dat bij een no-go-besluit de ministeries veelal hun eigen weg zullen blijven bewandelen. En natuurlijk ook dat de service veel beter gaat worden.

Hoe dit alles zal geschieden, blijft nog in het vage. Maar wel wordt alvast duidelijk gemaakt wat de scope is van SSC HRM P&S. De nota bevat zelfs een aparte paragraaf Scope. En deze paragraaf is onderverdeeld in drie subparagrafen: Inhoudelijke Scope, Dienstverleningsconcept en Inhoud Dienstverlening. Scope! Nu moet het toch eens ophouden met dat fout gebruik van het Engels! Eerst al Center voor Centre, terwijl een Nederlandse ambtenaar toch geacht wordt het woord Centrum te ken-

nen. Inhoudelijke scope! Nu moet het toch eens ophouden met dat Nederengels. Is er dan ook een niet-inhoudelijke scope? In de paragraaf Inhoudelijk Scope staan de taken van dit SSC, zoals verlofregistratie en declaraties. Waarom noemen ze dat niet gewoon Taken? De reden wordt duidelijk wanneer we de subparagraaf Inhoudelijke Scope echt gaan lezen. Deze paragraaf bestaat uit één zin, terwijl elke Nederlandse ambtenaar geacht wordt te weten dat een

Nu moet het toch eens ophouden met dat Nederengels!

zin nooit een paragraaf kan zijn. Zinnen rijgen zich aaneen tot alinea's, en alinea's samen vormen een paragraaf. Zo gaat dat sinds jaar en dag in elk schoolopstel. Er viel gewoon niet meer te zeggen over de taken. Tja, en dan pomp je gewoon wat lucht in de tekst.

Arme ministers! Die hebben daar onder de mooie kroonluchters in de Trêves-zaal ja of nee moeten beslissen – pardon, go of no-go mompelen – op basis van een nota waarin alleen gesproken wordt over een 'potentiële efficiencywinst' van een Centrale Personeelsdienst Overheidspersoneel. Ze zijn ermee akkoord gegaan, maar als minister had ik meer vertrouwd op mijn eigen inhoudelijke scope. ☐

Prof. dr. J. Renkema doceert tekstwetenschap aan de Universiteit van Tilburg en is bijzonder hoogleraar taalverzorging. Hij is tevens auteur van onder andere de Schrijfwijzer.

... tja, en dan pomp je gewoon wat lucht in de tekst ...

ben. Als we nu eens allemaal samen doen, bedachten hoge ambtenaren, mede op basis van een second opinion van een volledig opgetuigde commissie, en zelfs een third opinion speciaal voor het deelaspect 'architectuur' van het concept-plan. Zij noemden deze gezamenlijke aanpak SSC HRM voor P&S. "Er kan potentieel een aanzienlijke kwaliteits- en efficiencywinst worden bereikt", zeggen ze. Het concept heeft een van de meest gevaar-